

Scenario voor één AMHK in Drenthe

Maart 2014

Inhoudsopgave:

Inleiding

1. De visie van gemeenten in leidend
2. De wet wordt uitgevoerd
3. Voor een efficiënte uitvoering van visie en wet is de volgende aanpak noodzakelijk
 - 3.1. Aanpak AMHK Drenthe
 - 3.2. Regionaal / provinciaal of lokaal
4. Om zo te kunnen werken zijn de volgende systeemvoorwaarden noodzakelijk
 - 4.1. De wijze van toeleiding naar hulp en ondersteuning zijn bekend bij het AMHK
 - 4.2. In het sociaal domein wordt de casusregie belegd waarop het AMHK aansluit
 - 4.3. Het AMHK kan een beroep doen op een adequaat stelsel van crisisinterventies
5. De volgende resultaten mogen we verwachten
6. Financiering, verantwoording en sturing nieuw te vormen AMHK
 - 6.1. Feitelijke financiering en verantwoordelijkheid
 - 6.2. De betekenis van de Gemeenschappelijke regeling
 - 6.3. Sturing
7. Financieel kader
8. Kerncompetenties van het AMHK
9. Vervolg

Scenario voor één AMHK in Drenthe

Inleiding

Het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) worden per 1 januari 2015 samengevoegd tot een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) en ondergebracht onder de uitvoeringsverantwoordelijkheid van de GGD Drenthe. Directe aanleiding daarvoor zijn de wetwijzigingen voor maatschappelijke ondersteuning en de zorg voor jeugd. Per 1 januari 2015 wordt de huidige Wmo vervangen door een gewijzigde Wet maatschappelijke ondersteuning en wordt de Wet op de Jeugdzorg vervangen door de Jeugdwet. Door de wetwijzigingen worden meer taken van het rijk en provincie gedecentraliseerd naar de gemeenten. In beide wetten is opgenomen dat het huidige AMK, ondergebracht bij het Bureau Jeugdzorg, en het SHG, in Drenthe ondergebracht bij de GGD, samengevoegd worden tot het AMHK.

Door de komst van de nieuwe Jeugdwet is er in Drenthe voor gekozen om de organisatie Bureau Jeugdzorg per 1 januari 2015 op te heffen mits er sprake is van een goede overdracht van taken. Dat maakt dat voor taken die wel voortgezet gaan worden na de stelselwijziging van de Jeugdwet, mogelijk op een andere wijze, tijdig keuzes gemaakt moeten worden. In Drenthe is door de gemeenten de intentie uitgesproken om de GGD uitvoeringsverantwoordelijk te maken voor de uitvoering van het te vormen AMHK. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld. Als onderdeel van dit plan van aanpak is op 30 oktober 2013 het voornemen tot het samenvoegen en onderbrengen bij de GGD Drenthe door de colleges van 12 gemeenten in Drenthe verwoord in een intentieverklaring en ondertekend. Als volgende stap is de uitwerking van een scenario op basis van de drie dimensies aan de orde:

1. maatschappelijk;
2. organisatorisch;
3. financieel.

De beschrijving van deze dimensies geeft een beeld van wat de 12 gemeenten mogen verwachten van het Drentse AMHK:

- Ad 1. wat gaat zij doen, wat mogen gemeenten daarin verwachten;
- Ad 2. hoe gaat zij dat organisatorisch vormgeven, welke aanpak en sturing wordt gekozen;
- Ad 3. voor welke kosten gaat zij dat doen en welke baten mogen gemeenten verwachten?

In deze notitie is het scenario voor het AMHK in Drenthe uitgewerkt.

Het AMK is in de huidige situatie nog ondergebracht in het Bureau Jeugdzorg Drenthe en werkt hiermee in nauwe samenhang met het gespecialiseerd casemanagement van BJZ Drenthe. Het SHG wordt reeds onder de verantwoordelijkheid van de GGD Drenthe uitgevoerd. Als opmaat naar de formele samenvoeging en onderbrengen van functies en werknemers van het AMK bij de GGD is in 2013 al een start gemaakt met de samenwerking en samenvoeging van werkzaamheden.

1 De visie van gemeenten is leidend

De decentralisaties in het sociaal domein¹ van maatschappelijke ondersteuning, zorg voor jeugd en participatie maken het mogelijk om de door gemeenten gewenste beweging “naar voren” te realiseren. Meer preventie, snellere signalering en integrale aanpak tegelijk met het bevorderen en ondersteunen van de eigen verantwoordelijkheid van burgers staan hierbij centraal. Het adagium 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur staat voor een meer integrale aanpak in de eigen sociale omgeving van de burger.

Het AMHK richt zich op kindermishandeling en op huiselijk geweld bij volwassenen. Daarom is in de Jeugdwet opgenomen dat gemeenten moeten zorgdragen voor een adequate aanpak van kindermishandeling en de inrichting van een AMHK, maar is deze aanpak en inrichting uitgewerkt in de Wmo. De functie Steunpunt Huiselijk Geweld was overigens al onderdeel van de Wmo. Het AMHK heeft nadrukkelijk te maken met de visie van gemeenten op het gehele sociale domein. In de visie op de jeugdzorg in Drenthe (Als jeugd en toekomst tellen / 2010 /colleges 12 Drentse gemeenten) is de ambitie opgenomen dat kinderen in Drenthe veilig opgroeien² in de eigen omgeving waarbij volwassenen hun verantwoordelijkheid nemen. Landelijk is vanuit het oogpunt van terugdringen huiselijk geweld (volwassenen en kinderen) in 2013 het initiatief genomen om de bredere visie op het veiligheidsaspect ten aanzien van huiselijk geweld en kindermishandeling te borgen via het landelijke programma “regiovisie- veilig thuis”. Het rijk heeft de centrumgemeente voor huiselijk geweld en vrouwenopvang, de gemeente Emmen, de opdracht gegeven de regiovisie Veilig Thuis in 2014 en samen met de 12 Drentse gemeenten te beschrijven. Doel hiervan is om de integrale aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling als onderdeel van de ontwikkelingen op het sociale domein te ondersteunen en daarbinnen in voldoende mate het veiligheidsaspect en de hulpverlening te borgen.

uit: landelijke programma regiovisie Veilig Thuis

Gemeenten krijgen met de decentralisatie van de functie begeleiding vanuit de Awbz, de Jeugdzorg en de arbeid, de mogelijkheid om een integrale Wmo-aanpak te organiseren voor (multi-problem) gezinnen. Die aanpak loopt van preventie en vroegsignalering, via opvang en herstel, tot en met nazorg en participatie. *De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, zoals in deze visie geschetst, past naadloos in de Wmo-aanpak, zolang maar is gewaarborgd dat aan de teams van professionals die de Wmo-aanpak gaan uitvoeren, deskundigheid op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling is toegevoegd.*

De sociale steunstructuur, de sociale omgeving, vormt in de aanpak een belangrijke factor. De sociale omgeving is in het licht van deze visie van cruciaal belang uit oogpunt van effectiviteit.

Als die omgeving zelf veilig en krachtig is, (of is gemaakt) kan die een grote bijdrage leveren aan het creëren van duurzame veiligheid en hernieuwde ontwikkelingskansen van alle betrokkenen.

Om die reden wordt in de visie ook en sterk pleidooi gehouden voor het professioneel ondersteunen, versterken en indien nodig opbouwen van de sociale omgeving van betrokkenen.

¹ Onder sociaal domein wordt verstaan: Het sociale domein raakt mensen in hun directe bestaan, heeft betrekking op jeugd, zorg, welzijn, werk en inkomen, onderwijs, wonen, vrije tijd enz. Het gaat om de mensen en de wijze waarop zij in staat zijn deel te nemen aan de samenleving. Een veilige leefomgeving is hierbij een randvoorwaarde. In dit document wordt voor het geheel aan ontwikkelingen waar gemeenten zich vanuit hun verantwoordelijkheid nu op richten het woord “sociaal domein” gebruikt. Per gemeente zien we eigen uitwerking van het lokale werkveld c.q. met lokale teams.

² Drenthe kent een traditie en landelijke voortrekkersrol in de implementatie van signs of safety, zo is Veilig opgroeien Drenthe een integraal onderdeel van het Positief opgroeien Drenthe.

Tegelijkertijd maakt deze visie op één belangrijk onderdeel onderscheid tussen de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling enerzijds en alle andere beleidsvelden in de Wmo anderzijds. Dat is het aspect van de veiligheid. In het aspect van de veiligheid zit ook de urgentie van deze visie. Het is onacceptabel dat elk jaar opnieuw de thuissituatie van meer dan 200.000 volwassenen en meer dan 100.000 kinderen ernstig onveilig blijkt te zijn (en dat in de meeste gevallen ook al jaren achtereen was). Deze visie bepleit, in situaties van (acute) dreiging en escalerende onveiligheid, een krachtige en snelle aanpak in zeer nauwe afstemming met Politie en Justitie. In die aanpak wordt direct na een melding door een expert op het terrein van huiselijk geweld en/of kindermishandeling ingeschat (triage) wat de ernst van de situatie en de veiligheidsdreiging voor slachtoffer en/of kinderen is. Op basis daarvan wordt een plan gemaakt gericht op het op korte en lange termijn waarborgen van de veiligheid van de betrokkenen. Dat plan moet, als de veiligheid dat vereist, onmiddellijk tot uitvoer kunnen worden gebracht.

Het te ontwikkelen AMHK is een uitvoeringsonderdeel dat aansluit bij de (te beschrijven) regiovisie Veilig Thuis Drenthe. De regiovisie is nog niet beschikbaar, maar de elementen die daar onderdeel van maken zijn dat wel. In de ontwikkeling van een bij de regiovisie passend AMHK zal tijdens het proces van het beschrijven van de regiovisie voortdurend getoetst worden of regiovisie en uitvoeringsonderdelen zoals het AMHK blijven “passen”. Een ander uitvoeringsonderdeel van de regiovisie is bijvoorbeeld de (vrouwen)opvang.

De visie van gemeenten op het sociale domein is basis voor deze scenario uitwerking. Daar waar gemeenten in de eigen omgeving van de burger stappen zetten om zo zwaarte en duur van hulp en ondersteuning te beperken zal het AMHK steeds nadrukkelijker met de functies, advies, consultatie en deskundigheidsbevordering gericht zijn op het zodanig versterken van het lokale werkveld dat het aantal meldingen op termijn bij het AMHK zullen afnemen.

Het eindbeeld:

Het lokale werkveld c.q. team kent handelingsbekwame werkers, ook op het terrein van veiligheid. Zij voeren preventieve activiteiten uit, zij signaleren huiselijk geweld en kindermishandeling en zijn in staat over deze lastige onderwerpen ook met het huishouden of gezin in gesprek te gaan, ook daar waar weerstand is. In dergelijke gesprekken zijn zij in staat grenzen te stellen en met het huishouden of gezin, eventueel met hulp van het AMHK, een veiligheidsplan op te stellen en te bewaken. Deze werkers weten tijdig in actie te komen om via de daarvoor geëigende weg bijvoorbeeld een huisverbod of raadsonderzoek aan te vragen. Deze werkers weten waar zij aanvullende expertise en bevoegdheden kunnen vinden om “nabij te halen” en borgen de eigen deskundigheidontwikkeling. Deze werkers voorzien in het werken volgens 1 huishouden-1 plan-1 aanspreekpunt en sluiten aan bij dit plan of zijn zelf het aanspreekpunt die het huishouden ondersteunt in de regiefunctie en het plan, ook als daar specialistischer en/ of niet vrijwillige hulp wordt ingezet. Op deze wijze voorzien zij in casusregie in die gevallen waarin het AMHK tijdens en na een onderzoek daartoe tijdelijk procesregie in zet. Alles met het doel om huishoudens en gezinnen weer in staat te stellen het heft in eigen hand te nemen.

2. De wet wordt uitgevoerd

Op basis van wetgeving, (concept nieuwe) Wmo en (concept) Jeugdwet, is elk van de 12 gemeenten in Drenthe verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Wmo wordt een paragraaf ingevoegd die in gaat op het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling waarbij het college van B&W moet zorgen voor de organisatie van een dergelijke advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Jeugdwet wordt tevens opgenomen dat een dergelijke verantwoording bij gemeenten ligt en wordt verwezen naar de Wmo.

In een aantal paragrafen in de Wmo wordt ingegaan op de wettelijke taken en de bijzondere wettelijke bevoegdheden die het AMHK heeft.

De wettelijke taken voor een AMHK zijn kortweg de volgende:

- het verstrekken van advies en zo nodig het bieden van ondersteuning aan degene die een vermoeden heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling met betrekking tot de stappen die in verband daarmee kunnen worden ondernomen;
- het fungeren als meldpunt voor gevallen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- het naar aanleiding van een melding huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of daarvan werkelijk sprake is;
- het beoordelen van de vraag of er na een melding stappen gezet moeten worden en zo ja welke;
- het – indien noodzakelijk – inschakelen van passende hulpverlening;
- het zo nodig in kennis stellen van de politie of de Raad voor de Kinderbescherming. Indien een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming wordt ingediend, wordt het college van B&W daarvan in kennis gesteld;
- het terug rapporteren aan de melder van datgene wat met de melding is gebeurd.

Het AMHK heeft hiervoor een aantal wettelijke bevoegdheden die het mogelijk maakt zonder toestemming van betrokkenen meldingen te ontvangen en vast te leggen, informatie uit te wisselen, overleg te plegen, informanten te raadplegen en onderzoek te doen. Dit voor zover noodzakelijk voor het stoppen van het geweld en het toe leiden naar passen hulp.

Wettelijke taken en bevoegdheden zijn niet overdraagbaar naar het lokale sociaal domein. Met name de bevoegdheid om inbreuk te maken op rechten van burgers in verband met het noodzakelijk onderzoek naar de veiligheid van kinderen is niet overdraagbaar. Dat betekent overigens niet dat het in gesprek gaan daarover alleen via het AMHK kan verlopen, het betekent wel dat inzet van het AMHK soms de enige optie is. In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de aanpak en rolverdeling tussen het AMHK en het sociaal domein.

In de Wmo wordt tot slot aangegeven dat er bij Algemene maatregel van bestuur nadere regelgeving kan worden vastgesteld. Dit is van belang omdat het de verwachting is dat hierin een landelijk handelingsprotocol opgenomen wordt die voor een groot deel landelijk zal voorschrijven hoe elk regionaal AMHK moet handelen. Op dit moment is een dergelijk vergelijkbaar handelingsprotocol voor het SHG en voor het AMK beschikbaar.

Er is meer wetgeving van invloed op het AMHK. Wijzigingen in wetgeving hebben in juli 2013 gezorgd voor de Wet verplichte meldcode. Instellingen, professionals en organisaties dienen deze wet uit te voeren en doen daarmee een (ook nu al verhoogd) beroep op nu nog AMK en SHG en straks het AMHK.

3. Voor een efficiënte uitvoering van visie en wet is de volgende aanpak noodzakelijk

Het AMHK is een belangrijk onderdeel van de totale keten voor aanpak en hulpverlening huiselijk geweld en kindermishandeling in Drenthe. Bij de totale keten zijn naast het AMHK vele andere ketenpartners betrokken in de drie domeinen veiligheid, Wmo en jeugd. Denk bij veiligheid naast kindgerichte maatregelen (Raad van de Kinderbescherming) ook aan tijdelijke huisverbod (bestuurlijke taak burgemeesters, gemandateerd aan politie) en justitiële maatregelen op basis van een aangifte. Daarnaast is hulpverlening voor plegers (Reclassering, Ambulante Forensische Psychiatrie) en slachtoffers en kinderen aan de orde.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in de structuur van het sociaal domein. De werkers en teams in dat lokale werkveld dienen te weten waar ze de specifieke deskundigheid op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen halen als dat nodig is. Deze deskundigheid dient snel ingeschakeld te worden wanneer het nodig is. De samenwerking tussen AMHK en werkers/teams moet zo eenvoudig mogelijk zijn. Vanwege de inhoud, maar ook vanwege de diversiteit van gemeenten. Scholing en kunde van de werkers in het lokale werkveld is hierbij essentieel.

In onderstaande paragrafen wordt eerst de aanpak AMHK Drenthe beschreven. Vervolgens wordt onderscheiden hoe wettelijke functies regionaal (AMHK) of lokaal worden georganiseerd.

3.1 Aanpak AMHK Drenthe

Het AMHK Drenthe voorziet in onderstaande aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling:

a) *Advies en consult.*

Doel van het advies is antwoord geven op vragen van de adviesvrager en deze te ondersteunen in zijn aanpak van het geweld. Als een advies tot meer adviesgesprekken over dezelfde casus leidt, gelet op aard en ernst van het geweld en de (on)mogelijkheden van de adviesvrager om het geweld te stoppen of betrokkenen toe te leiden naar hulp maar (nog) geen onderzoek nodig is, wordt dit een consult genoemd.

b) *Het in ontvangst nemen van de meldingen van een (vermoeden) van huiselijk geweld en/of kindermishandeling bij het centrale meldpunt van het AMHK Drenthe*

Het AMHK legt gegevens van de leden van het cliëntsysteem vast, onderzoekt en beoordeelt de melding en zet de noodzakelijke vervolgstappen.

c) *Het organiseren van triage.*

Na iedere melding van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt door het AMHK ingeschat (triage³) wat de ernst van de situatie en de veiligheidsdreiging voor slachtoffer en/of kinderen is. Er wordt daarbij een analyse gemaakt van de situatie in het gezin, familie of huishouden en van de oorzaken die geleid hebben tot het geweld of de mishandeling. De problematiek wordt gezien vanuit het perspectief van alle betrokken gezinsleden. Naast de informatie van de gezinsleden, de familie of het huishouden, wordt bij de analyse ook gebruik gemaakt van informatie over het gezin, de familie of het huishouden, die bekend is bij onder andere de politie, andere meldpunten of bij zorgorganisaties.

Op basis van die analyse wordt zo vroeg mogelijk in het proces een inschatting gemaakt van wat er nodig is om het geweld of de mishandeling blijvend te laten stoppen.

Samengevat, bij triage is de inschatting aan de orde van:

- het veiligheidsrisico. Als het risico groot en acuut is, moeten er onmiddellijk maatregelen getroffen worden om kinderen dan wel volwassenen in veiligheid te brengen;
- de aard en ernst van de problematiek.

Waarbij onderstaande factoren gewogen worden:

- leeftijd kinderen;
- context;
- sprake van recidive;
- direct of indirect betrokken;
- aard geweld;
- samenstelling huishouden;
- bijkomende problematiek (geestelijke gezondheid, verslaving, LVB)

In het AMHK worden de ontvangen meldingen dagelijks getrieerd. Belangrijk is te duiden dat bij het in ontvangst nemen van een melding Kindermishandeling binnen maximaal vijf werkdagen door het AMHK een besluit moet zijn genomen of nader onderzoek door het AMHK plaats dient te vinden⁴.

Aan de inschatting wordt een prioritering verbonden die de verdere route van de casus bepaald. Vooralsnog is deze prioritering te onderscheiden naar rood, oranje en groen. De prioritering vraagt in de eerste helft van 2014 nadere verdieping en uitwerking waardoor meer zicht ontstaat op de weging die gemaakt wordt, welke criteria hierbij van belang zijn en tot welke route en processen dit leidt.

Rood:

- Er zijn grote zorgen over de veiligheid.
- Een directe inschatting (24 uur) van de veiligheidssituatie door het starten van onderzoek is noodzakelijk.
- Er moet aangestuurd worden op hulp (waar nodig met dwang).
- Bij zeer ernstige gevallen wordt direct een plan van aanpak opgesteld en wordt waar nodig opgeschaald voor het in gang zetten van een kinderschermingsmaatregel of een tijdelijk huisverbod.

⁴ Gebaseerd op wat nu bekend is in het concept handelingsprotocol AMHK

Oranje:

- Er is sprake van grote tot gematigde zorgen, ingeschat is dat tijd (48 uur) kan worden genomen om de situatie met de cliënt te onderzoeken.
- Veiligheidsplan is wellicht aan de orde, de noodzaak wordt per casus ingeschat.
- hulp is op zijn minst wenselijk, er wordt aangestuurd op acceptatie van hulp.

Groen:

- Er is geen sprake van een direct veiligheidsrisico, maar er zijn wel enige zorgen.
- Er volgt geen onderzoek vanuit het AMHK.
- Er is bereidheid voor het starten van hulpverlening.
- Initiatief voor het starten van hulpverlening ligt bij betrokkenen zelf.
- Er is ondersteuning vanuit het sociaal domein, indien nodig, beschikbaar.

d) Onderzoek en beoordelen

Onderzoek wordt gedaan naar de aard en de ernst van het geweld of de mishandeling situatie, onderliggende problemen en mogelijkheden voor hulpverlening. Op basis van het onderzoek wordt besloten welke vervolgstappen nodig zijn.

e) Procesregie

In de aanpak van het AMHK wordt gewerkt met het beleggen van procesregie⁵ en casusregie. Waarbij het AMHK de noodzakelijke procesregie als gevolg van de melding op zich neemt en de casusregie altijd bij werkers in het sociaal domein ligt. Onder procesregie wordt verstaan het initiëren, realiseren, bewaken en optimaliseren van de processen in aansluiting met partners bij de aanpak huiselijk geweld of kindermishandeling. Met als doel het duurzaam stoppen van geweld.

f) Inschakelen Raad voor de Kinderbescherming of politie

Het AMHK kan opschalen naar de Raad voor de Kinderbescherming om daar een aanvraag te doen voor een raadsonderzoek. Via deze weg kan via de kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel uitgesproken worden. Daarnaast kan het AMHK de politie inschakelen voor bijvoorbeeld het in gang zetten van een huisverbod of via het doen van aangifte opbouwen van een strafrechtelijk dossier.

g) Training en deskundigheidsbevordering

Trainingen en deskundigheidsbevordering zijn gericht op ondersteuningsvragen vanuit het lokale werkveld en actualiseren van eigen deskundigheid in AMHK. Beide zijn van belang om casussen over te kunnen dragen naar het lokale werkveld. Ook dragen beide bij aan bijvoorbeeld het verminderen van handelingsverlegenheid en het bevorderen van handelen volgens de Wet meldcode. Waaraan het lokale werkveld concreet zou moeten voldoen in termen van kennis, deskundigheid en vaardigheden moet nader worden geduïd en geborgd.

Door de huidige functie van het servicebureau van Bureau Jeugdzorg te integreren in het AMHK is dit mogelijk en kan zij nog beter als expertisecentrum huiselijk geweld en kindermishandeling fungeren.

⁵De terminologie van in ieder geval procesregie en casusregie dient nog aangepast te worden naar de gebruikelijke terminologie die in Drenthe gehanteerd wordt. Naar verwachting komt hierover op basis van de uitwerking van de regiovisie Veilig Thuis richtlijnen.

3.2 Regionaal/provinciaal of lokaal

Het is belangrijk te bepalen welke taken c.q. processtappen regionaal of lokaal moeten worden georganiseerd. Hierin onderscheiden we drie deelgebieden:

a) ***Functionies die wettelijk regionaal (bovenlokaal) moeten worden georganiseerd.***

AMHK:

- Voor het melden van een (vermoeden) van huiselijk geweld en/of kindermishandeling geldt een wettelijke bepaling om de bovenlokaal te organiseren.
- Advies is een wettelijke functie die er op het regionale niveau tenminste moet zijn.
- Het doen van onderzoek als de situatie na de triage nog onduidelijk is, is ook een wettelijke taak AMHK.

Lokaal:

Het is wenselijk dat informatie en advies, zeker als het niet al te specialistisch is, ook op een aantal plekken binnen een gemeente te krijgen zijn.

b) ***Zaken die vragen om de inzet van wettelijke bevoegdheden van het AMHK.***

AMHK:

- Ongevraagd bemoeien:
Vaak blijkt in situaties dat de direct betrokkenen bij huiselijk geweld of kindermishandeling hun problemen ontkennen of bagatelliseren. Contact met de hulpverlening wordt vermeden. Dan is het nodig gebruik te maken van de wettelijke bevoegdheid van het AMHK om zich ongevraagd te bemoeien met deze gezinnen.
- Zonder toestemming registreren, overleggen en informatie opvragen:
Het AMHK kan zo nodig zonder toestemming en in uitzonderingssituaties zonder medeweten van de betrokkenen, registreren, overleggen met en informatie opvragen bij professionals die contact hebben met het gezin. Wanneer dit ook niet leidt tot verbetering schaal het AMHK op naar dwangvarianten.

c) ***Zaken waarvoor specifieke specialistische kennis noodzakelijk is.***

AMHK:

- Bij de triage gaat het om een processtap waarvoor expertise en gespecialiseerde ervaring van het AMHK op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling noodzakelijk is. Er moet immers direct een inschatting worden gemaakt hoe het zit met de risico's en complexiteit. Dit vraagt om snelheid in het proces met de minste kans op fouten.

Lokaal of AMHK:

- Voor de aanpak gericht op het blijvend laten stoppen van het geweld of mishandeling zijn er voordelen om dit onderdeel zo dicht mogelijk bij en door het lokale werkveld uit te voeren. Of dat verantwoord is hangt af van welke specifieke kennis⁶ van de aanpak van huiselijk geweld en/of kindermishandeling:
 - nodig is om de aanpak met succes te kunnen uitvoeren;
 - aanwezig is in het sociale domein van de gemeente.De balans 'wat nodig is' en 'wat beschikbaar is' in het lokale werkveld bepaalt of het lokale werkveld of het AMHK aan zet is.

4. Om zo te kunnen werken zijn de volgende systeemvoorwaarden noodzakelijk

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat het AMHK als randvoorwaarden voor de voorgestelde uitvoering nodig heeft.

⁶ Belangrijk om nog nader uit te werken welke specifieke kennis.

4.1. De wijze van toeleiding naar hulp en ondersteuning zijn bekend bij het AMHK

Gemeenten ontwikkelen als onderdeel van het sociaal domein de toeleiding naar hulp en ondersteuning. De inzet van sociale teams, dan wel CJG/jeugdteams, gaan daarin een grote rol spelen. Maar daarnaast zullen burgers de weg en toeleiding naar hulp en ondersteuning ook via andere wegen vinden, bijvoorbeeld via een (digitaal) loket, de huisarts, de jeugdarts, het onderwijs, etc.

Specifiek voor kinderen en ouders wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een model waarbij vanuit de bovengenoemde generalistische ondersteuning ook tijdig en juiste specialistische hulp en zorg ingezet kan worden. Gedacht wordt aan een zogenaamd specialistisch schakelpunt waar samen met het gezin bepaald wordt of de ernst en zwaarte van de hulpvraag aanleiding is om specialistische jeugdzorg in te zetten. Naar verwachting zal dit schakelpunt ook een moment zijn waarop besloten kan worden om de raad voor de kinderbescherming te verzoeken een raadsonderzoek te starten.

Op welke wijze de toeleiding naar hulp en ondersteuning in het sociaal domein georganiseerd is, is voor het AMHK niet van belang. Van belang is dat het AMHK bekend is met deze wijze en weet bij wie zij moet zijn. Wettelijk moet het AMHK direct hulpverlening inzetten wanneer dit noodzakelijk geacht wordt, zelfs al bij de start van het onderzoek. Het AMHK moet weten langs welke weg en hoe de toeleiding naar de noodzakelijke hulpverlening verloopt zodat zij deze taak kan uitvoeren of verantwoord bij een ander kan beleggen.

4.2. In het sociaal domein wordt de casusregie belegd waarop het AMHK aansluit

De ontwikkelingen in het sociaal domein voorzien in het waar nodig toevoegen van een aanspreekpunt, een regisseur voor een huishouden of gezin daar waar zij niet zelf in staat zijn de regie afdoende op te pakken (1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur). De regisseur zorgt dat het huishouden of gezin een plan van aanpak opstelt waarin de doelen en resultaten zijn opgenomen waar aan gewerkt wordt, wie daarin wat doet en wat daaraan aanvullend aan ondersteuning georganiseerd wordt uit eigen netwerk en/of van professionals. Vaak zal deze regisseur deel uitmaken van een sociaal team of een CJG/jeugdteam.

Het AMHK gaat ervan uit dat professionals in het sociaal domein zelf signalen oppakken en oplossen. Het is de verwachting dat door de implementatie van de Wet meldcode in en door het sociale domein (alle) vormen van gezinsgeweld beter gesignaleerd worden en professionals in het sociaal domein handelingsvaardiger worden om hier zelf adequaat op te reageren. Het AMHK zal daarmee beter en sneller de casusregie in het sociaal domein kunnen beleggen en daarbij zelf (zo mogelijk op afstand) en indien aan de orde, alleen de procesregie, op zich kunnen nemen. Het AMHK moet weten wie deze casusregie op zich kan nemen en hoe deze personen benaderd kunnen worden.

Voor het AMHK moet bekend zijn:

- langs welke weg en hoe de toeleiding naar de noodzakelijke hulpverlening verloopt;
- wie lokaal de casusregie op zich kan nemen en hoe deze personen snel en adequaat benaderd kunnen worden;
- welke 7/24 bereikbaarheid gerealiseerd wordt en welke hulpverlening/verlener bij crisissituatie kan worden ingezet.

4.3. Het AMHK kan een beroep doen op een adequaat stelsel van crisisinterventies

Het AMHK heeft te maken met crisissituaties en incidenten bij volwassenen en/of kinderen.

In alle gevallen moet naast een goed functionerend AMHK in Drenthe voorzien worden in een 7/24 uur mogelijkheid om crisis en incidenten te melden, waarna ook wanneer noodzakelijk binnen 12 uur een crisisinterventie ingezet kan worden (los van politie inzet). De 7/24 bereikbaarheid en opvolging buiten kantoortijden hangt samen met de bereikbaarheid van het AMHK buiten kantoortijden.

Het regelen van opvang is in het huidige jeugdstelsel nu nog per “domein” geregeld, elke zorgsoort (J-GGZ, Jeugd&Opvoedhulp, J-VB en J-LVB) kennen de eigen crisisopvang met eigen voorwaarden. Daarnaast wordt in de huidige situatie de casusregie in onveilige en complexe situaties waarbij kinderen gevaar lopen, uitgevoerd door het gespecialiseerd casemanagement van Bureau Jeugdzorg. Het is de wens in Drenthe om voor spoedeisende zorg voor jeugd een sluitende integrale aanpak te realiseren. Hiervoor wordt een plan uitgewerkt die per 1 januari 2015 hierin voorziet.

De opvang voor volwassenen (soms ook gezinnen) bij crisis verloopt via de maatschappelijke- en vrouwenopvang. Mogelijk dat door de regiovisie Veilig Thuis hierin wijzigingen doorgevoerd gaan worden.

Voor het AMHK is het van belang dat ondanks wijzigingen en veranderingen er een afdoende, directe (24 uur) en effectieve beschikbare hulp is bij crisis bij volwassenen en/of kinderen. Het AMHK moet weten welke hulpverlener bij crisis door het AMHK in te zetten is.

De organisatie van 24/7 bereikbaarheid vraagt nadere uitwerking waarbij opties onderzocht kunnen worden als de inzet van de Zorgcentrale of het verbreden van de reeds aanwezige piketdiensten die nu al bij GGD Drenthe aanwezig zijn. De kosten die verbonden zijn aan het organiseren van 24/7 bereikbaarheid moeten bij de uitwerking, binnen de daarvoor beschikbare middelen, nadrukkelijk betrokken worden.

5. De volgende resultaten mogen we verwachten

De stelselwijzigingen als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein moeten binnen beperkte beschikbare middelen gerealiseerd worden. Het rijk geeft aan dat juist door de decentralisaties en het onder verantwoording en sturing brengen van gemeenten er de mogelijkheid ontstaat om dicht bij de mensen te voorzien in een integrale aanpak die versnippering voorkomt en efficiënter is. Het rijk decentraliseert daarom met minder financiële middelen dan nu beschikbaar zijn.

Van het onderbrengen van AMK en SHG als één uitvoeringsorganisatie AMHK met een integrale aanpak en uitvoering mag verwacht worden dat dit leidt tot efficiëntie in de uitvoering van taken. Hierdoor kan het AMHK op termijn⁷ binnen de beperkte beschikbare middelen haar taken uitvoeren en de organisatie daarop aanpassen.

⁷ Voor de decentralisatie jeugd is reeds bekend dat ongeveer 15% minder middelen beschikbaar komen in de periode 2015 tot en met 2017. Voor het AMHK is afgesproken in het RTA deze financiële taakstelling niet direct, op 1 januari 2015, zoals bij de overige jeugdzorg instellingen, al geleidelijk op te leggen. Het AMHK wordt daarmee op 1 januari 2015 “budgettair neutraal” gestart. Van het AMHK wordt wel gevraagd deze taakstelling op termijn en voor 2018 te realiseren.

Gemeenten dragen zorg voor meer oplossingen in het sociaal domeindicht bij de burger. Het AMHK is daarvan onderdeel en voegt daarop toe.

Op termijn zou dit moeten leiden tot minder meldingen bij het AMHK en kan de uitvoeringsorganisatie daarop aangepast worden. Een en ander moet blijken uit de afname van het aantal meldingen welke via een ordentelijke registratie bij het AMHK en monitoring inzichtelijk gemaakt wordt. Dan wordt ook duidelijk waar externe factoren, bijvoorbeeld invoering Wet meldcode, bijdragen aan tijdelijke of structurele verhoging van meldingen.

6. Financiering , verantwoording en sturing nieuw te vormen AMHK

In het tot stand brengen van het scenario is gesproken met ketenpartners, gemeenten (vertegenwoordigers uit de kolommen jeugd, Wmo en openbare veiligheid), de centrumgemeente en de stuurgroep AMHK. Waarbij zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau in een aantal stappen gericht aandacht met elkaar is besteed aan de wijze waarop de bestuurlijke aansturing ingevuld wordt uitgewisseld. Zodat de uitvoering en daarbij horende dienstverlening van het AMHK van de GDD Drenthe (in vervolg GGD) zo optimaal mogelijk ingevuld wordt.

6.1. Feitelijke financiering en verantwoordelijkheid

De financiering en verantwoordelijkheid voor de inzet van de middelen voor huiselijk geweld blijft naar verwachting de komende vier jaar gedecentraliseerd naar de centrumgemeente Emmen⁸.

De financiering en verantwoordelijkheid voor het AMK wordt vanaf 1 januari 2015 aan de 12 gemeenten in Drenthe toegekend.

Daarmee zijn alle twaalf gemeenten weliswaar wettelijk verantwoordelijk voor beleid en uitvoering van de noodzakelijke activiteiten op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling, maar

legt het rijk de middelen en daarmee nog de verantwoordelijkheid voor huiselijk geweld alleen bij de centrumgemeente Emmen neer.

Financiering zoals die bekend is in januari 2014, beoogd door VWS en VNG

Middelen AMK – jeugdzorg: 12 x:
€ 1.915.000

Middelen Vrouwenopvang en Huiselijk Geweld:
€ 681.000 voor HG

INHOUD

INHOUD

AMHK DRENTH

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het AMHK wordt bij de GGD neergelegd die binnen vastgestelde bestuurlijke kaders, voorwaarden en “productieafspraken” met de daarvoor verstrekte middelen de uitvoering ter hand neemt. De directeur van GGD Drenthe is aanspreekbaar op en verantwoordelijk voor de uitvoering. In het geval dat er binnen een bepaalde Drentse gemeente een casus speelt die effect kan hebben op de

⁸ Evenals de daarmee verband houdende gelden voor vrouwenopvang.

politieke bestuurlijke verantwoordelijkheid van een wethouder, dan treedt de directeur van de GGD in overleg met de betreffende wethouder.

Hierboven zijn de budgetten in beeld gebracht die in 2014 toegekend zijn aan het AMK en het SHG afzonderlijk. Het AMK ontvangt een subsidie van de provincie. Deze is totaal afgerond € 1.915.000. Hiervan is € 233.060 gerelateerd aan het servicebureau/Raak. Het steunpunt Huiselijk geweld ontvangt van de centrumgemeente een bedrag van afgerond €681.000. Samen is dit een bedrag van € 2.596.000.

6.2. De betekenis van de Gemeenschappelijke regeling

De uitwerking van de bestuurlijke sturing heeft als basis de Gemeenschappelijke Regeling GGD (GR). Het onderbrengen van het nieuwe product AMHK bij de GGD leidt hier automatisch toe. Dit betekent dat het Dagelijks bestuur en het Algemeen Bestuur verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van alle producten (basis of additioneel) die onder de GR GGD uitgevoerd worden en hiermee dan ook voor het product AMHK. Het bestuur heeft de aansturing hiervan gemandateerd aan de directeur van de GGD.

De GGD kent in principe drie vormen waarbinnen productie afspraken gemaakt worden, de zogenaamde basistaken en de additionele taken voor gemeenten en de additionele taken voor derden (laten we verder buiten beschouwing). Over het algemeen kan gesteld worden dat de wettelijke taken voor de 12 gemeenten via de basistaken worden uitgevoerd en verrekend via een inwonersbijdrage in de begroting van de GGD. Via de begroting wordt jaarlijks inhoud gegeven aan de taken en het daarbij bijbehorende budget.

Daarnaast voert de GGD additionele taken uit tegen door het bestuur vastgestelde additionele tarieven. De additionele taken worden via separate opdrachten vastgelegd tussen gemeente(n) en GGD. De additionele begroting is integraal onderdeel van de begroting van de GGD. De begroting wordt voorlopig vastgesteld door het AB, waarbij deze voor zienswijze aan de 12 Drentse gemeenten wordt voorgelegd. Na het ontvangen van de zienswijze worden zowel de jaarstukken als de begroting definitief door het AB vastgesteld. Additionele taken worden voor één of meerdere gemeenten uitgevoerd en worden via het bestuur per gemeente(n) verantwoord. In het tarief wordt rekening gehouden met een risico-opslag om kosten door wegvallende additionele activiteiten op te vangen. Opdrachten kunnen voor langere of een kortere periode gegeven worden. Uitgangspunt is dat de gemeenten het beleid ontwikkelen (kunnen uitvoerders vragen hierin mee te denken) en bepalen. De GGD opereert als uitvoerder maar neemt hierin wel de productontwikkeling voortkomende uit nieuw beleid of nieuwe uitvoeringsmogelijkheden voor haar rekening. Gemeenten gaan over het wat en de uitvoerder over het hoe, binnen de gestelde kaders.

6.3 Sturing

De invulling van de bestuurlijke aansturing moet recht doen aan alle betrokken domeinen (Jeugd, Wmo en Openbare orde en Veiligheid) waar de activiteiten van het nieuwe AMHK in vallen. Daarbij is het noodzakelijk dat de GGD de mogelijkheid krijgt om met beide geldstromen een efficiënt organisatieonderdeel in te richten om zo de gestelde taakstelling⁹ op termijn te kunnen realiseren. Daarnaast is de constructie nadrukkelijk

⁹ In de intentieverklaring AMHK Drenthe is het uitgangspunt opgenomen dat 'gestreefd wordt naar het bereiken van zo veel mogelijk efficiencywinst in relatie tot de landelijke taakstelling'. Waarop de toelichting volgt: 'Vooralsnog hebben bestuurders in Drenthe besloten de landelijke taakstelling niet één op één door te voeren op deze werksoort. Ten alle tijde moeten meldingen over de onveiligheid van met name kinderen snel en afdoende opgepakt worden en moet hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar zijn. Door de vorming van het AMHK wordt wel verwacht dat op termijn deze taakstelling gerealiseerd wordt.'

bedoeld als overgang naar een definitieve invulling en werkwijze die ingevuld kan worden zodra de middelen voor huiselijk geweld niet meer via de centrumgemeente verstrekt worden maar rechtstreeks naar de gemeenten gaan¹⁰.

Met de opdracht om het AMHK als product neer te leggen bij de GGD dient daarmee een keuze gemaakt te worden voor de vraag hoe de samenwerking en de sturing tussen de deelnemende 12 gemeenten en de GGD zo optimaal mogelijk ingevuld kunnen worden. Hierbij rekening houdende met de toegekende verantwoordelijkheden van de gemeenten en de centrumgemeente.

De hieronder geschetste uitwerking van de bestuurlijke aansturing is aan de volgende criteria getoetst;

1. De verantwoording kan door elke verantwoordelijke wethouder voor één domein in voldoende mate (mede) op zich genomen worden.
2. De ruimte voor eigen (gemeente)agenda setting is aanwezig.
3. Alleen in de noodzakelijke overleg(lagen) is voorzien, waarmee - waar mogelijk - bestuurlijk overleg wordt geconcentreerd.
4. Duidelijkheid over waar de besluitvorming ligt volgens een helder en eenduidig besluitvormingsproces.
5. De productontwikkeling AMHK is in samenhang met de ontwikkelingen in het sociaal domein in de 12 gemeenten voldoende geborgd.

Het voorstel is om het AMHK binnen de Gemeenschappelijke regeling (GR) voorlopig (voor eerst vier jaar¹¹) als een additionele taak op te nemen.

Het AMHK is een additioneel product die geleverd wordt op basis van een gezamenlijk plan van de 12 gemeenten voor de periode van vier jaar, jaarlijks voorbereid en uitgewerkt door de 12 Drentse gemeente en centrumgemeente Emmen. Dit zowel bestuurlijk als ambtelijk. Elke gemeente belegt voor vier jaar de taak AMK bij de GGD. De centrumgemeente belegt daarnaast voor vier jaar de SHG taak bij de GGD. De opdracht kan binnen het vierjarig contract jaarlijks worden aangepast op besluit door de gemeenten (opdracht) en GGD (acceptatie).

Elke gemeente kan meebepalen voor welke inhoud de eigen AMK-middelen worden ingezet en de centrumgemeente Emmen bepaalt mee, in afstemming met de andere 11 gemeenten, voor welke inhoud de middelen voor de aanpak Huiselijk Geweld worden ingezet. Gemeenten brengen ieder de AMK- en SHG-middelen in de samenwerking in.

De 12 gemeenten maken gezamenlijk vooraf een plan waarin aangegeven wordt welke inhoud het AMHK dient te leveren, welke kwaliteit verwacht wordt en welke prestaties er van het AMHK verwacht worden. In het plan zijn ook de afspraken opgenomen die de centrumgemeente Emmen heeft gemaakt met VWS in het kader van het wethouder overleg van de 35 centrumgemeenten. Voorgesteld wordt om dit plan onderdeel te laten zijn van de in het tweede kwartaal 2014 op te stellen uitvoeringsnotitie Veilig Thuis Drenthe. De uitvoeringsnotitie komt ter besluitvorming voor te liggen bij alle 12

¹⁰ Waarbij wordt voorgesteld de gekozen bestuurlijke constructie en inzet in 2017 te evalueren. Op basis hiervan vervolgens bestuurlijk de keuze voor te leggen om het AMHK als basistaak bij GGD Drenthe onder te brengen. Gemeente Meppel sluit gedurende de RTA periode (tot en met 2016) voor jeugdzorgtaken aan bij Drenthe. Voor de periode na het RTA volgt mogelijk een ander besluit. In 2016 wordt duidelijk of Meppel kiest om zich los te maken uit deze overeenkomst betreffende het AMHK en zullen de voorwaarden waaronder en de consequenties dan in beeld gebracht worden.

¹¹ Gekozen is voor vier jaar omdat landelijk gesproken wordt over het handhaven van de huidige werkwijze door middel van een centrumgemeenten voor een periode van vier jaar.

gemeenten. Vervolgens wordt onder regie van de centrumgemeente de opdracht uitgezet naar de GGD Drenthe.

Daarna zorgen de 12 gemeenten jaarlijks via een stuurgroep constructie¹² voor de gezamenlijke voorbereiding vanuit strategie en inhoud ten aanzien van de in te zetten budgetten naar de GGD. In de stuurgroep zijn alle 12 gemeenten via bestuurders Wmo, Jeugd en Veiligheid/openbare orde vertegenwoordigd en maakt (in een adviserende rol) een vertegenwoordiger van de GGD daar deel van uit. De bestuurders kunnen in deze stuurgroep vanuit het gemeentelijk beleid hun inbreng bepalen. Hiermee kan ook de aansluiting naar het lokale voorveld (preventie etc.) onder de aandacht blijven. Ook kunnen de beleidslijnen uit het ABO jeugd hierin meegenomen worden.

De inzet van de middelen worden door de GGD, via de reguliere lijn, verantwoord op basis van de in de opdracht gevraagde gezamenlijke resultaten. Er wordt aangesloten bij de P&C cyclus van de GR GGD en er wordt rekening gehouden met de verantwoording naar de centrumgemeente ten aanzien van de inzet van de middelen voor huiselijk geweld. Er is periodieke afstemming met overige gemeentelijke vertegenwoordigers/ketenpartners, zoveel mogelijk gebruik makend van bestaande overleggen/netwerken.

In principe zou het additionele tarief met een risicotoeslag van de GGD moeten gelden. Omdat het hier in feite over wettelijke taken gaat en het een overgangperiode is worden de werkelijke kosten in rekening gebracht en daarmee wordt niet gerekend met de regulier door de GGD gehanteerde additionele tarieven. Deze werkelijke kosten worden omgerekend naar een tarief. Dit vraagt nog in afstemming met de gemeenten, een nadere uitwerking.

Aan de keuze voor bestuurlijke sturing van het AMHK via de GR als additionele taak liggen de volgende punten ten grondslag:

- Het gegeven dat de financiering en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor de huiselijk geweld taken nog vier jaar bij de centrumgemeente blijven liggen.
- Het advies vanuit de opdrachtnemers (GGD/BJZ/kwartiermaker) aan de stuurgroep AMHK. De opdrachtnemers hebben gekeken naar de criteria geschetst hierboven bij paragraaf 6.3. Voor het functioneren van de GGD is het geen bezwaar om in deze overgangsfase tijdelijk een afwijkende werkwijze te hanteren in relatie met haar gemeenten. Waar er normaliter een keuze is tussen basistaken (overgedragen taken gefinancierd via een inwonersbijdrage) en additionele taken (opdrachtgever/opdrachtnemer relatie gefinancierd via een additioneel tarief) is het mogelijk om voor een periode van vier jaar hier een tussenvorm in te kiezen, die recht doet aan zowel de verantwoordelijkheden van de centrumgemeente als die van alle deelnemende gemeenten. Voorwaarde is wel dat er aangesloten wordt bij de begrotingscyclus van de GGD zodat de GGD voor de komende jaren haar bedrijfsvoering en de hierbij behorende exploitatie tijdig op orde kan brengen en houden om de taken van het AMHK goed uit te kunnen voeren. Er kan overigens wel elk jaar een herijking van de opdracht en de beschikbare middelen plaatsvinden. Dit vindt dan in de eerste maanden van het voorliggende jaar gelijktijdig met de begroting en vaststelling van de producten van de GGD plaats.

¹² Waarbij (op aangeven van de stuurgroep AMHK) de opdracht verstrekt moet worden om een advies uit te brengen hoe deze stuurgroep moet worden ingericht en hoe dit zich verhoudt tot bestaande structuren (stuurgroep HG). Dit advies wordt onderdeel van de Regiovisie Veilig Thuis.

- Het advies over de aansturing AMHK in Drenthe die op verzoek van de centrumgemeente Emmen is opgesteld door het VNG-Ondersteuningsprogramma voor de vorming van AMHK's.

7. Financieel kader

Op basis van de beschikbare middelen voor de huidige uitvoering van het AMK en SHG en de hiervoor beschikbare vaste formatie is een eerste verkenning gedaan of het nieuwe AMHK ingericht kan worden binnen het beschikbare budget 2014 namelijk totaal € 2.596.000 op jaarbasis. De gemeenten hebben in het Regionaal Transitie Arrangement aangegeven dat zij in eerste instantie deze budgetten niet gaan korten. Op termijn, per 2017, verwachten gemeenten echter wel dat de 15% landelijke taakstelling ook bij het AMHK gerealiseerd is. Hiermee kan er budgettair neutraal een overgang van taken plaats vinden naar het nieuwe AMHK. Wel wordt direct bij de start een korting verwacht van 10% op het budget gericht op de servicetaken¹³ die ook overgenomen worden vanuit het servicebureau van BJZ. Wanneer dit wordt meegenomen (€ 233.060 - 10% = € 209.754) is een bedrag van afgerond € 1.682.000 + € 209.800 + € 681.000 = € 2.572.800 beschikbaar. Dit bedrag is dan ook taakstellend voor de inrichting van het nieuwe AMHK. De eerste verkenning heeft opgeleverd dat met deze middelen het mogelijk is om het nieuwe AMHK in te richten.

Ondanks dat de huidige taken AMK en SHG anders gefinancierd worden blijkt dat e.e.a. teruggerekend naar uurtarieven waarin alle kosten (overhead, huisvesting en ict etc.) meegenomen zijn, er geen grote verschillen zijn tussen de uurtarieven die via een subsidie/basistarief of uurtarieven die via een additioneel tarief gefinancierd worden. Hiermee kan het taakstellende bedrag als uitgangpunt genomen worden.

Als uitgangspunten zijn gehanteerd:

- De middelen AMK en middelen SHG gaan budget neutraal over in het AMHK.
- De middelen AMK service gaan met 10 procent korting over in het AMHK.
- Het nieuwe AMHK zal vanaf de start in 2015 inzetten op het boeken van efficiencyvoordelen en zich hierover verantwoorden.
- Er wordt aangesloten bij de begrotingscyclus van de GR GGD Drenthe.
- Er wordt tijdig een heldere opdracht verstrekt aan het AMHK. Er is een basisopdracht voor vier jaar waarbij er jaarlijks ruimte is om de opdracht te herijken vanuit actuele ontwikkelingen.
- De gekozen werkwijze qua aansturing en wijze van financiering is in principe voor maximaal de komende vier jaar. In het vierde jaar worden afspraken gemaakt over het vervolg waarbij bij voortzetting van de activiteiten binnen de GR GGD.

¹³ De huidige Serviceafdeling van BJZ Drenthe biedt ondersteuning aan (netwerken van) voorliggende voorzieningen op de beleidsterreinen onderwijs, gezondheidszorg, welzijn en veiligheid. De ondersteuning bestaat onder andere uit het geven van informatie, voorlichting, trainingen en workshops. De serviceafdeling adviseert en is voor consultatie beschikbaar voor lokale netwerken. Daarnaast verzorgt de Serviceafdeling op verzoek interne deskundigheidsbevordering en voorlichting.

8. Kerncompetenties van het AMHK

De gekozen opzet vraagt om een krachtig en flexibel inspelen op veranderingen. Als uitvoeringsonderdeel van de GGD is het AMHK in staat op inhoud en structuur te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Belangrijk is dat de inzet gericht is om door samenvoeging van taken en de aansluiting naar het voorveld efficiënter te gaan werken. Het AMHK is gericht op samenwerking, stelt zich voortdurend in verbinding met lokale gebiedsteams en werkt outreachend en vanuit een coachende houding. Dit vraagt medewerkers met daarbij aansluitende competenties.

Daarnaast vraagt het van de GGD om zorg te dragen voor voldoende slagvaardigheid en sturing in het realiseren hiervan.

Het AMHK versterkt het voorveld en voorziet anderen van voldoende handelingsbekwaamheid en verkleint zo de handelingsverlegenheid bij andere professionals. Dit geeft het AMHK vorm binnen haar functie als expertisecentrum¹⁴ vanuit haar opvatting dat aan preventie het beste inhoud kan worden gegeven door haar expertise in het verlengde van haar adviesfunctie in te zetten. Het signaleren en handelen bij vermoedens van kindermishandeling en huiselijk geweld en het werken met “de meldcode” vraagt permanente scholing en deskundigheidsbevordering. Dit strekt verder dan alleen advies en consult. De taken van het AMHK ook als expertisecentrum spitsten zich toe op het zelfstandig ontwikkelen en uitvoeren van voorlichtings- en trainingsprogramma's en het geven van informatie, advies en ondersteuning aan jongeren, ouders, intermediairs, medewerkers van bijvoorbeeld verzorgingshuizen, opdat eventuele problemen door hen in een zo vroeg mogelijk stadium kunnen worden gesignaleerd en het voor de verschillende groepen helder is hoe er gehandeld kan worden. Dit geeft het AMHK vanzelfsprekend vorm in nauw overleg en afstemming met lokale gebiedsteams. Het AMHK zet zo in op een voortdurende productontwikkeling op het gehele terrein van huiselijk geweld en veilig opgroeien ten behoeve van het lokale sociale domein.

9. Vervolg

Na vaststelling van voorliggend scenario wordt onder verantwoordelijkheid van de GGD en BJZ een vervolgtraject ingezet waarbij er een uitvoeringsplan en een overdrachtsdocument wordt opgesteld voor de inrichting van het nieuwe AMHK. Hierbij zal op basis van een confrontatie van de cijfers van het AMK en het SHG (boekenonderzoek) de definitieve begroting voor het AMHK 2015 opgesteld worden. Het bedrag van € 2.572.800 is hierbij taakstellend. Na goedkeuring van dit plan en bijbehorende begroting door beide besturen (GGD en BJZ) zal overgegaan worden tot de integratie van de activiteiten binnen de organisatie van de GGD. De integratie kan leiden tot eenmalige kosten (frictie). Inzet is om dit in zijn geheel te voorkomen dan wel te minimaliseren. Gemeenten stellen zich op het standpunt dat frictiekosten als gevolg van de decentralisaties niet voor rekening zijn van de gemeenten. Daar waar de GGD alsnog geconfronteerd wordt met een probleem, dan zullen gemeenten samen met de GGD onderzoeken hoe dat dan op te lossen is en welke afspraken er gemaakt moeten worden.

¹⁴ In het jeugddomein zijn initiatieven om kennis, scholingsaanbod en dergelijke uit de verschillende kennisdomeinen (J&O, VG, LVG, GGZ) te bundelen in een expertise centrum. Vooralsnog wordt voorgesteld de huidige expertise op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling te borgen via het AMHK, zeker daar waar de verbinding gemaakt moet worden met de benodigde expertise op het terrein van volwassen (bv het huidige speerpunt oudermishandeling). Als onderdeel van de evaluatie om het vervolg te bepalen dient hierbij opnieuw en nadrukkelijk te worden stilgestaan.

Aanvullend nog een toelichting op een aantal specifieke onderwerpen. Dit er informatie.

7/24 uur bereikbaarheid en opvolging buiten kantoortijden

Voor een goed functionerend AMHK in Drenthe moet voorzien worden in een 7/24 uur mogelijkheid om crisis en incidenten te melden, waarna ook wanneer noodzakelijk binnen 12 uur een crisisinterventie ingezet kan worden. Mogelijke financiële implicaties voor AMHK/GGD Drenthe van deze 7/24 uur mogelijkheid moeten helder worden en in de begroting AMHK verwerkt worden. Deze 7/24 uur bereikbaarheid en opvolging hangt nauw samen met:

- (de uitkomsten van) het plan dat momenteel wordt uitgewerkt in Drenthe om voor spoedeisende zorg voor jeugd een sluitende integrale aanpak te realiseren en;
- de mogelijkheid dat door de regiovisie Veilig Thuis wijzigingen worden doorgevoerd m.b.t. de opvang voor volwassenen (soms ook gezinnen) bij crisis welke via de maatschappelijke- en vrouwenopvang verloopt.

Huisvesting

Het is de verwachting dat bij samenvoeging van het AMK en SHG in het AMHK, de medewerkers van het AMK gehuisvest kunnen worden binnen de huidige locatie van GGD Drenthe.

Automatisering

Zowel op landelijk (VNG-ondersteuningsprogramma) als op Drents niveau (Link2control en GGD Drenthe¹⁵) wordt momenteel gewerkt aan een registratieprogramma SHG/AMHK.

¹⁵ Waarbij de landelijke geformuleerde uitgangspunten als basis worden gebruikt.